LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Harjoittelukoulu
Teacher Training School

Lapin yliopiston harjoittelukoulu

Työrauhapaketti

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Harjoittelukoulu
Teacher Training School

Johdanto

Hyvä työrauha luo perustaa oppimiselle sekä auttaa niin oppilaita kuin opettajiakin jaksamaan ja voimaan hyvin. Vaikka työrauha auttaa oppilasta keskittymään opetettavaan asiaan ja antaa opettajalle mahdollisuuden keskittyä tavoitteelliseen opettamiseen, työrauha ei kuitenkaan tarkoita koko oppitunnin kestävää hiljaisuutta. Työrauhan ylläpitäminen on myös enemmän kuin rangaistusten tai niiden uhan avulla ylläpidettävä järjestys, sillä tärkein ja kestävin menetelmä on luoda opetuksesta ja toiminnasta kiinnostavaa ja haluttavaa, jolloin työrauha palvelee myös oppimistuloksia. Positiivisen, välittävän ja kunnioittavan ilmapiirin luominen sekä ylläpitäminen on oppiainesta tärkeämpää. Oppilaiden kuunteleminen ja heidän mielenkiinnon kohteiden käsitteleminen lisää koulumotivaatiota ja siten myös työrauhaa.

Työrauhan tai työrauhahäiriön käsitettä ei ole käytetty sellaisenaan perusopetusta koskevassa lainsäädännössä. Sekä normistossa että arkiajattelussa työrauhaan viittaavat kuitenkin esimerkiksi opiskelun esteetön sujuminen, asianmukainen käyttäytyminen, turvallinen opiskeluympäristö, väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä suojaaminen, muiden omaisuuden asianmukainen käsittely ja järjestyssääntöjen noudattaminen. Vastinpareina edellisille esillä on myös opetuksen häiritseminen, kotitehtävien laiminlyöminen epäasiallinen käyttäytyminen, oppilaitoksen järjestyssääntöjen rikkominen, vilpillinen menettely ja väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen.

Työrauhalle on etsittävä pohjaa koulun perustehtävistä. Perusopetuslaissa (628/1998, 2 §) todetaan, että tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Nykyisin entistä suurempina koulun työrauhaa heikentävinä tekijöinä ovat oppilaiden lisääntynyt välinpitämättömyys, huomionhakuisuus, asenneongelmat ja rajattomuus sekä psyykkiset ja jaksamisen haasteet. Osa oppilaiden häiriökäyttäytymisestä heijastaa perheiden pahoinvointia, vaikeuksia lapsen tai nuoren kasvattamisessa ja ohjaamisessa. Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Koulu ja opetuksen järjestäjä voivat vaikuttaa työrauhaan kiinnittämällä huomiota mm. seuraaviin asioihin:

- Koulun toimintakulttuurin pitää tukea työrauhaa. Yhdessä luodut tavoitteet, käytännöt ja säännöt sekä niihin sitoutuminen on merkityksellistä. Sääntöihin sitoudutaan paremmin, jos niihin on päästy itse vaikuttamaan. Lähtökohtana tulisi pitää sitä, että jokaisella kouluyhteisön jäsenellä on oikeus tuntea itsensä osalliseksi, olonsa turvalliseksi, oppia parhaimman kykynsä mukaan ja tulla kohdelluksi arvokkaalla ja kunnioittavalla tavalla. Koulun toimintakulttuuria kehitettäessä ja toimintaa päivitettäessä voidaan oppilaita kuulla esimerkiksi kyselyin tai luokkakeskusteluin sekä oppilaskuntatyön kautta. Koulussa voidaan myös järjestää kokoontumisia, joissa on edustettuina sekä oppilaskunta että henkilöstö. Kirjattu toimintakulttuuri ja säännöt tulee käydä keskustellen läpi säännöllisesti siten, että jokainen yhteisön jäsen pääsee halutessaan keskusteluun mukaan. Avoin ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri ja kouluyhteisöön kuulumisen kokemus on tärkeää myös kodin ja koulun yhteistyössä ja edistää yhteisvastuullista kasvatusta.

-Opettajat: luottamuksen ja välittämisen ilmapiirin lisääminen, oikeudenmukaisuus, yksinäisyyden ja kiusaamisen

ehkäisemiseen liittyvä pedagoginen osaaminen, opetusmenetelmien vaihtelevuus, asenteet, ammatillinen kiinnostuminen oppilaan asioista, opettajan antama palaute ja ohjaus, kyky reagoida oppitunnin aikana, istumajärjestysten vaihteleminen, oppilaiden ideoiden ja toiveiden huomioiminen, oppilaiden tunnetaitoja kehittävien ohjelmien hyödyntäminen, yhteistyö ja yhteistoiminta muiden opettajien ja ohjaajien ja muun henkilöstön kanssa, tuen saaminen ja antaminen, opetus muualla kuin omassa luokassa, älylaitteiden käytön rajaaminen, ryhmänhallintataitojen kehittäminen, säännöllinen kouluttautuminen ja ajantasainen ammattitaito

- **Oppilas:** sääntöjen ja hyvien käytöstapojen noudattaminen, ihmisten ja tilanteiden kunnioitus, oppilaiden välisten myönteisten suhteiden tukeminen ja niihin liittyviin haasteisiin puuttuminen, oppilaiden turvallisuuden tunteen huomioiminen ja vahvistaminen, opiskeluvälineiden puuttuminen, luvaton puhelimen käyttö, keskusteleminen yhtä aikaa opettajan kanssa, oppilaan kokemus opettajan ammatillisesta auktoriteetista

- Hallinto: luokkien koot ja luokkajaot, tuen rakenteiden muuttaminen vastaamaan oppilaiden todellisia tarpeita,

mahdollisuudet joustaviin opetusjärjestelyihin, henkilöstön määrä, opettajien vaihtuvuus, opetuksen ajankohta (aineiden sijoittelu lukujärjestykseen), suunnitelmien ja sääntöjen laadintaan osallistaminen, henkilöstön ja oppilaiden sitouttaminen yhteisiin pelisääntöihin

Muita tekijöitä:

Koulutyön menestyksellisyyteen sekä työrauhaan vaikuttaa merkittävästi myös koulun ja huoltajien välinen avoin,

säännöllinen yhteistyö, jossa tavoitteet ovat samansuuntaiset ja kasvatustehtävää tuetaan puolin ja toisin. Koulun ja kodin välinen viestintä on tärkeää ja molemmin puolin viesteihin tulee reagoida.

- Huoltajalla on ennakoiva kasvatustehtävä sääntöjen noudattamisen suhteen eli niiden läpikäyminen kotona oppilaan kanssa on toivottavaa.

- Uusissa kouluinvestoinneissa kiinnitetään huomioita opetustilojen muunneltavuuteen, mikä edesauttaa joustavien opetusjärjestelyjen toteuttamisen.

- Oleellista sujuvalle ja turvalliselle koulutyölle on rekrytointien onnistuminen eli pätevien ja osaavien tekijöiden saaminen sekä kiinnittäminen sekä pidempiaikaisiin tehtäviin että lyhyisiin sijaisuuksiin.

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND

Harjoittelukoulu
Teacher Training School

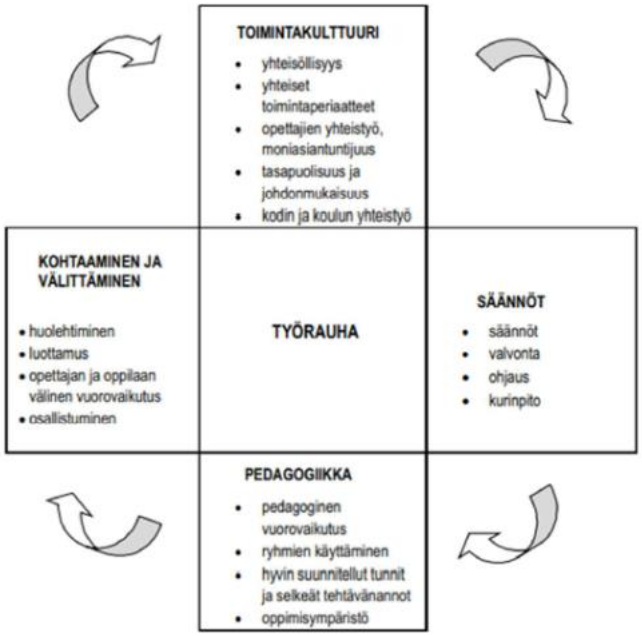

Työrauha on monen tekijän summa (Opetushallitus, 2009).

Lapin yliopiston harjoittelukoulun järjestyssäännöt

1. Käyttäydyn asiallisesti.

2. Olen kohtelias. Otan toiset huomioon ja pukeudun asiallisesti. Huomioin, että koulumme on

hajusteeton.

3. Annan kaikille työrauhan.

4. En kiusaa, enkä hyväksy kiusaamista. Kerron kiusaamisesta aina aikuiselle. Kunnioitan kaikkien

oikeutta fyysiseen koskemattomuuteen.

5. Pysyn koulualueella koulupäivän ajan. Välitunnit vietän välituntialueella.

6. Pidän omat mobiililaitteeni oppitunneilla laukussa tai henkilökunnan määrittelemässä paikassa

häiriöttömässä tilassa. Muissa tilanteissa toimin henkilökunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

7. Käyn koulua lukujärjestyksen mukaisesti.

8. Huolehdin minulle annetuista oppimateriaaleista ja työvälineistä. Korvaan sen minkä rikon ja siivoan

sen minkä sotken.

9. Koulumatkalla noudatan liikennesääntöjä ja kunnioitan toisia. Jätän kulkuvälineeni koulupäivän ajaksi

niille varatuille alueille ja käytän sovittuja kulkureittejä.

10. Vaaralliset aineet ja -esineet sekä päihteet ovat koulussamme kiellettyjä.

11. Noudatan henkilökunnan antamia ohjeita sekä koulun järjestyssääntöjä.

Järjestyssääntöjä tarkennetaan koulumme työrauhapaketissa.

Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen	
Tiedottaminen	Järjestyssäännöt ja työrauhapaketti julkaistaan koulun internet- ja Wilma-sivustolla. Huoltajia tiedotetaan syyslukukauden alussa koulumme säännöistä ja työrauhapaketista. Oppilaiden ja henkilökunnan kanssa käydään säännöt ja työrauhapaketti läpi ensimmäisen kouluviikon aikana.
Sääntöjen valmistelu ja seuranta	Säännöt valmistellaan koulun hallintotiimin toimesta yhteistyössä oppilaskunnan, henkilöstön ja huoltajien kanssa.
Tarkistaminen	Järjestyssäännöt tarkastetaan viimeistään viiden vuoden välein. Erilaisia ohjeita voidaan tarkastella tarvittaessa ja

	niihin tehtäviä muutoksia voidaan tehdä joustavasti ja tiedottaa niistä. Perusopetuslaki, 29 § (30.12.2013/1267)
Vahvistaminen	Lapin Yliopiston Harjoittelukoulun järjestyssäännöt vahvistaa johtokunta.
Henkilöstön perehdyttäminen	Syyslukukauden alussa jokainen henkilöstöön kuuluva tutustuu järjestyssääntöihin, työrauhapakettiin ja koulun muihin ohjeisiin (mm. talokirja, pelastussuunnitelma, opiskeluhuoltosuunnitelma ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuusuunnitelma).

Lapin Yliopiston harjoittelukoulun sääntöihin liittyviä ohjeita.

“Harkkarilaisen hyvän käytöksen opas”

Ohjeita välitunneille

- Kouluun tullaan sisälle aikaisintaan klo 8.00
- Välitunnille siirrytään viivyttelemättä ilman erillistä kehotusta. Kulkemiseen käytetään sovittuja ulko-ovia.
- Välituntia vietetään välituntialueella.
    - Sisävälituntialueita ovat: D-osa, Tanja-salin aula, Kieliraitti ja Kalervo-sali (ei 8.45 välitunnilla) HUOM! Taideraitti ei ole välituntialuetta

    - Oppilaat eivät kuljeta välitunneilla reppujaan seuraavan oppitunnin luokan eteen, vaan reppu kulkee oppilaan mukana.
    - WC:n käyttö sallittua, mutta sinne ei jäädä viettämään välituntia.
    - Klo 11.40–11.55 välitunnin alkua odotetaan Tanja-salin aulassa. Vaihtoehtoisesti voi käyttää Kieliraittia hiljaiseen oleskeluun (esim. Kirjan lukeminen)
  - Ulkovälituntialue: aidattu leikkipiha (ei pyöräparkki)
- Välituntivalvoja ohjeistaa ja auttaa tarvittaessa. Välituntivalvojan tunnistaa keltaisesta liivistä.
- Mobiililaitteiden käyttö on kielletty koulualueella ja kouluaikana kaikissa oppimisympäristöissä. Mobiililaitteen saa ottaa esiin vasta koulualueen ulkopuolella koulupäivän päätyttyä.
- Toimitaan sovussa eikä häiritä toisten leikkejä ja pelejä.
- Pidetään huolta yhteisestä turvallisuudesta:
  - Töniminen, väkivaltaleikit ja lumipallojen heittely eivät kuulu välitunnille.
- Luokkakohtaiset pallot palautetaan välitunnin päätteeksi omaan luokkaan ja muut tavarat niille varatuille paikoille. Näin tavarat pysyvät kunnossa ja tallessa.
- Jalkapalloa pelataan vain tekonurmikentällä muovipalloilla. Palloja potkitaan vain palloseiniin. Interaktiiviseen palloseinään käytetään siihen tarkoitettua palloa. Älykaukalossa käytetään luokkapalloa.
- Hämähäkkikeinussa keinuu max. 3 henkilöä. Muissa keinuissa keinutaan yksin. Keinuissa ei pyöritä. Pidä riittävä etäisyys keinujiin. Toisille ei anneta vauhtia.
- Koulun välitunnin aikana ei käytetä välineitä, joilla kuljetaan kouluun. Esim. polkupyörällä, potkulaudalla tai moottoriajoneuvolla ajaminen on kiellettyä koulun pihalla.
- Välituntien pakkasraja on –20 astetta koulun mittarista mitattuna. Jos pakkasta on -20 astetta tai enemmän, ulko-oviin laitetaan S merkiksi sisävälitunnista, joka vietetään oman raitin käytävällä. Ulos mennään henkilökunnan ohjeiden mukaisesti. Alakoululaiset ulkoilevat ruokavälitunnista alkaen ja yläkoululaiset ulkovälituntien mukaisesti.
- 7.-9. luokkien ulkovälitunnit ovat 12.55 eteenpäin.

- Sisälle tullaan viipymättä, kun kello soi välitunnin loppumisen merkiksi. Huomioidaan toiset ovista kulkiessa: ei tönitä tai rynnitä.
- Mikäli välituntikäyttäytymiseen tulee uusia ohjeita tai rajoituksia, ne ovat voimassa välittömästi niistä tiedottamisen jälkeen.
- Purukumin käyttö on kielletty.

Ohjeita ruokailuun ja välipalalle

- Ruokalaan mennään aikuisen johdolla. Ruokaa otetaan sen verran, mitä jaksetaan syödä.
- Noudatetaan ravintolan ohjeistusta annoksissa mm. leipien kappalemäärästä.
- Ruokailun jälkeen poistutaan ruokalasta välitunnille. Ruokalassa saa ruokailla kiireettömästi, mutta se ei ole ajanviettopaikka.
- Mobiililaitteiden käyttö on kielletty ruokalassa.
- Ulkovaatteet jätetään Tanja-salin aulan naulakoihin ruokailun ja välipalan ajaksi.
- Huolehditaan siitä, että valvojia on eri puolilla ruokasalia.
- Tervehdin ja kiitän ravintolahenkilökuntaa.
- Annan ruokarauhan. En metelöi tai juokse ruokalassa.

Ohjeita siirtymätilanteisiin ja oppitunneille

- Ulkovaatteet ja -kengät sekä päähineet jätetään luokkien ulkopuolelle. Opettaja ohjeistaa, mihin ulkovaatteet ja kengät tulee jättää. Myös huppu pysyy pois päästä.
- Mobiililaitteiden käyttö on kielletty, ellei henkilökunnan jäsen anna erillistä lupaa sen käyttöön. Laitteet säilytetään häiriötä aiheuttamattomassa tilassa (äänettömällä, sekä värinä-, valo- ja muut toiminnot on asetettu pois käytöstä) omassa laukussa tai henkilökunnan määrittelemässä paikassa. Mobiililaitteiksi luetaan mm. älypuhelimet, tabletit, kannettavat tietokoneet, älykellot, älylasit, e-lukijat ja kuulokkeet.

- Pidetään huolta työrauhasta: jokaisella on oikeus oppimiseen ilman häiriötä.
- Noudatetaan henkilökunnan ohjeistuksia ja pidetään huolta opiskeluvälineistä.

Mobiililaitteiden käyttöön liittyvät poikkeukset ja sääntöjen vastainen käyttö

- Mobiililaitteiden käyttö voi olla sallittua terveydellisistä syistä (esim. diabeteksen seuranta), jos asiasta on sovittu erikseen koulun kanssa.
- Jos oppilaalla on pakottava tarve olla yhteydessä huoltajaan koulupäivän aikana, voi tämä toteutua opettajan, rehtorin tai henkilökunnan luvalla.
- Jos oppilas käyttää mobiililaitetta sääntöjen vastaisesti, opettaja tai rehtori voi ottaa laitteen haltuun koulupäivän ajaksi.
- Mobiililaitteen saa ottaa käyttöön koulupäivän jälkeen vasta koulualueen ulkopuolella.

Toimenpiteet koulun järjestyssääntöjä ja ohjeistuksia rikottaessa

Perusopetuslaki, oppilaan oikeudet ja velvollisuudet 30.12.2020/1216

Teko	Seuraamus ja jatkotoimenpiteet
Ruskeat Wilma-merkinnät	**Käytösrikkomukset** 1. 5 ruskeaa merkintää → Kasvatuskeskustelu (PoL 35a§) 2. 5 seuraavaa ruskeaa merkintää → jälki-istunto (PoL 35a§) 3. Mikäli merkintöjä tulee lisää ja lisää → palaveri luokanlehtorin/-ohjaajan ja tuen henkilön kanssa → yksilölliset järjestelyt ja tavoitteet

	Mikäli toiminta ei korjaannu, mahdolliset toimenpiteet: 1. Kirjallinen varoitus 2. Määräaikainen erottaminen Pitkälle jatkuneissa tai vaaraa aiheuttavissa tunninhäirintätilanteissa yhteys perusopetuksen rehtoriin tai vararehtoriin **Väkivaltatilanteet** Jälki-istunto ja yhteys huoltajaan Mikäli toiminta ei korjaannu, mahdolliset toimenpiteet: 1. Kirjallinen varoitus 2. Määräaikainen erottaminen **Akuutissa, vakavaan seuraukseen johtaneessa tilanteessa lisäksi:** 1. Yhteys hätäkeskukseen tarvittaessa 2. Yhteys rehtoriin, jonka jälkeen viestintä siirtyy hallintoon pelastussuunnitelman mukaisesti 3. Aina ilmoitus poliisille sekä lastensuojeluilmoitus Huom! Opettajalla on aina oikeus ottaa kouluun kuulumaton vaaraa aiheuttava esine pois. (PoL 36d §) Opettajan tai rehtorin oikeus tarkastaa oppilaan tavaroita. (PoL 36e §)
Myöhästyminen (poissa osan oppitunnista)	1. 5 merkintää --> kasvatuskeskustelu 2. 5 seuraavaa merkintää --> jälki-istunto Jos myöhästely jatkuu, konsultaatio oppilashuoltohenkilöstön kanssa oppilashuollollinen tapaaminen. Kirjaus Wilman tukitoimi -kohtaan “lisätty yhteistyö perheen kanssa”
Luvaton poissaolo	1. 1.krt kasvatuskeskustelu ja oppilas kysyy korvaustehtävät lehtorilta 2. 2.-3.krt jälki-istunto ja oppilas kysyy korvaustehtävät lehtorilta 3. 4. krt Jos luvaton poissaolo jatkuu, konsultaatio oppilashuoltohenkilöstön

	kanssa oppilashuollollinen tapaaminen. Kirjaus Wilman tukitoimi -kohtaan “lisätty yhteistyö perheen kanssa” Huom. yhden päivän merkinnät on 1 krt
Luvaton mobiililaitteen käyttö	Mikäli oppilas käyttää mobiililaitetta luvattomasti koulupäivän aikana, opettajalla tai rehtorilla on oikeus ottaa laite haltuun koulupäivän ajaksi. 1. **1. ja 2. kerta:** Laite otetaan haltuun loppupäivän ajaksi 2. **3. kerta:** Laite otetaan haltuun loppupäivän ajaksi, asiasta ilmoitetaan huoltajalle oppilaan läsnäollessa (kasvatuskeskustelu (PoL 35a§) Laite luovutetaan huoltajalle koulupäivän päätteeksi. 3. **4. kerta:** Laite otetaan haltuun loppupäivän ajaksi, luovutetaan vain huoltajalle ja oppilaalle määrätään jälki-istunto (jälki-istunto (PoL 36§) 4. **5. kerta:** Laite otetaan haltuun loppupäivän ajaksi, luovutetaan vain huoltajalle ja oppilaalle määrätään kahden tunnin jälki-istunto 5. **6.kerta:** Verkostopalaveri, oppilashuollolliset toimet, mahdolliset muut toimet
Luvaton poistumi nen koulualueelta	1. **1. kerta:** Poistumisen havinnut opettaja kirjaa Wilma-merkinnän. Luokanvalvoja pitää kasvatuskeskustelun. 2. **2. kerta:** jälki-istunto 3. **3. kerta:** luokanlehtori tai luokanohjaaja ottaa yhteyden kotiin ja sopii palaverin ja käynnistää yksilöllisen oppilashuollon→ oppilashuoltokertomus Mikäli toiminta ei korjaannu, mahdolliset toimenpiteet: • Kirjallinen varoitus • määräaikainen erottaminen
Vilpillinen menettely testi- /tai koetilanteessa, nimen väärentäminen tai Wilman väärinkäyttö	1. 1.kerta: Jälki-istunto ja yhteys huoltajaan. 2. 2. kerta: Jälki-istunto ja yhteys huoltajaan. Sovitaan **palaveri** →Yksilöllinen oppilashuolto käynnistyy = oppilashuoltokertomus. Mikäli toiminta ei korjaannu, mahdolliset toimenpiteet: • Kirjallinen varoitus (PoL 36a §) • Määräaikainen erottaminen (PoL 36a §) HUOM!

	Vilpillisestä menettelystä koetilanteessa seuraa aina koesuorituksen hylkääminen, tarvittaessa käytösarvosanan alentaminen käytöskokouksen päätöksellä.
Koulun tai toisen ihmisen omaisuuden tahallinen vahingoittaminen, varastaminen	1. Asianosaisten kuuleminen 2. Yhteydenotto huoltajaan (kasvatuskeskustelu ja kuuleminen) 3. Vahingonkorvaus, mikäli tilanne vaatii niin. Asiasta sovitaan vararehtorin tai perusopetuksen rehtorin kanssa. 4. Tarvittaessa ilmoitus poliisille. (Oppilaiden välisessä omaisuuden vahingoittamisessa sovelletaan vahingonkorvauslakia 1974/412 (Vahingonkorvauslaki Pol 35§)
Jos oppilas ei suorita jälki-istuntoja	1. Yhteinen palaveri luokanlehtorin / -ohjaajan, huoltajan ja oppilashuoltohenkilön kanssa. Yksilöllinen oppilashuolto käynnistyy. 2. Yhteinen palaveri huoltajan, oppilashuollon ja hallinnon (HaTi) edustajan kanssa. 3. Kirjallinen varoitus
Tupakkatuotteiden käyttö, hallussapito tai myynti	1. **1. kerta:** kasvatuskeskustelu, jonka pitää luokanlehtori / -ohjaaja. 2. **2. kerta:** jälki-istunto 3. **3. kerta:** Yhteys poliisiin ja jälki-istunto→ Yksilöllinen oppilashuolto käynnistyy Mikäli toiminta ei korjaannu, mahdolliset toimenpiteet: • Terveysneuvonta • Kirjallinen varoitus • Viranomaispalaveri (lastensuojelu, koulupoliisi) HUOM! Opettajalla on aina oikeus ottaa tupakkatuotteet haltuunsa. (PoL 36d §, PoL 29 §)
Päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena esiintyminen tai päihteiden tai huumausaineiden hallussapito	1. Oppilas viedään terveydenhoitajalle tai vararehtorille, perusopetuksen rehtorille, joka ottaa yhteyttä huoltajiin. Huoltaja tulee paikalle. Yhteys poliisiin. 2. Yksilöllinen oppilashuolto käynnistyy HUOM! Opettajalla on aina oikeus ottaa päihteet/huumausaineet haltuunsa. (PoL 36d§, PoL 29§)

Kiusaaminen	Katso kiusaamisen puuttumisen periaatteet Lapin yliopiston harjoittelukoulun opiskeluhuoltosuunnitelma
Poissaolot	Katso poissaoloihin puuttumisen periaatteet Lapin yliopiston harjoittelukoulun opiskeluhuoltosuunnitelma

Lähteet:

Opetushallitus 2016: Järjestyssääntöjen laatiminen

Opetushallitus, 2009: Työrauha tavaksi

Päivitetty 27.10.2026